

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Луцький національний технічний університет
Рада підприємців при Кабінеті Міністрів України
Інститут демографії та проблем якості життя НАН України (Київ)
Інститут економіки промисловості НАН України (Київ),
Інститут регіональних досліджень НАН України (Львів),
Волинський осередок ВГО «Спілка економістів України»,
Волинський обласний центр зайнятості,
Київський національний університет будівництва і архітектури
ДНУ «Академія фінансового управління» (м. Київ),
Хмельницький національний університет, Державний університет економіки і технологій (Кривий Ріг)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Вінниця)
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Луцьк)
Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академ. С.Дем'янука (Рівне)
Державний університет «Житомирська політехніка» (Житомир)
Мукачівський державний університет (Мукачеве), Університет Короля Данила (Івано-Франківськ),
Університет Марії Кюрі-Склодовської у Любліні (м. Люблін, Польща)
Управління статистики у Жешуві (м. Жешув, Польща), Академія Замойська (м. Замость, Польща),
Національна торгово-промислова палата у Варшаві (м. Варшава, Польща)
Фундація «Інститут сталого розвитку» (м. Варшава, Польща)
Технічний університет – Варна (м. Варна, Болгарія)
Сільськогосподарська академія університету імені Вітовта Великого (м. Каунас, Литва)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ

X Міжнародна науково-практична конференція
Луцький національний технічний університет

THE ACTUAL PROBLEMS OF SOCIAL AND ECONOMIC SYSTEMS MANAGEMENT

10 th international scientifically-practical conference
Lutsk National Technical University

6 грудня 2024 р.
Частина 1

6 December, 2024
Part 1

Луцьк – 2023
Lutsk – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Луцький національний технічний університет
Рада підприємців при Кабінеті Міністрів України
Інститут демографії та проблем якості життя НАН України (Київ)
Інститут економіки промисловості НАН України (Київ),
Інститут регіональних досліджень НАН України (Львів),
Волинський осередок ВГО «Спілка економістів України», Волинський обласний центр зайнятості,
Київський національний університет будівництва і архітектури
ДННУ «Академія фінансового управління» (м. Київ), Хмельницький національний університет,
Державний університет економіки і технологій (Кривий Ріг)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Вінниця)
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Луганськ)
Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академ. С. Дем'янука (Рівне)
Державний університет «Житомирська політехніка» (Житомир)
Мукачівський державний університет (Мукачеве), Університет Короля Данила (Івано-Франківськ),
Університет Марії Кюрі-Склодовської у Любліні (м. Люблін, Польща)
Управління статистики у Жешуві (м. Жешув, Польща), Академія Замойська (м. Замость, Польща),
Національна торгово-промислова палата у Варшаві (м. Варшава, Польща)
Фундація «Інститут сталого розвитку» (м. Варшава, Польща)
Технічний університет – Варна (м. Варна, Болгарія)
Сільськогосподарська академія університету імені Віговта Великого (м. Каунас, Литва)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИМИ
СИСТЕМАМИ** **THE ACTUAL PROBLEMS
OF SOCIAL AND
ECONOMIC SYSTEMS
MANAGEMENT**

*X Міжнародна
науково-практична конференція
Частина 1*

*10 th international
scientifically-practical conference
Part 1*

**Луцький національний технічний
університет**

Lutsk National Technical University

6 грудня 2024 року 6 December, 2024

**This project has received funding from European Union`s Horizon 2020
research and innovation programme under grant agreement No.871072.**

Луцьк
«Надстир'я»
2024

УДК 338.24 : 330.342 (063)

А 43

*Рекомендовано Вченою радою
Луцького національного технічного університету
(протокол № 5 від 26 грудня 2024 р.)*

Рецензенти:

Голян В.А. – д.е.н., професор, директор ГО «Європейський аналітичний центр»;

Хомюк Н. Л. – д.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту Волинського національного університету ім. Лесі Українки

А 43 **Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф., Частина 1.** Луцьк, 6 груд. 2024 р., Луцьк: Надстир'я, 2024. 483 с.

The actual problems of social and economic systems management : 10 th international scientifically-practical conference, Part 1. December 6, 2024, Lutsk: Nadstyrja, 2024. 483 p.

ISBN 978-617-8438-05-0

Збірник містить матеріали учасників X Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами», що охоплюють проблеми структурної трансформації економіки регіонів польсько-українського прикордоння, управління національним господарством, галузями та господарськими комплексами; управління державними фінансами та інвестиційного забезпечення відбудови України, регіонального менеджменту та міжнародного співробітництва в контексті подальшої євроінтеграції України; менеджменту та економіки підприємства; управління персоналом, трудового потенціалу, лідерства; ринку праці, зайнятості населення, соціального партнерства; управління логістичними процесами на різних рівнях господарювання, а також економіки довкілля та природних ресурсів.

Для науковців, аспірантів, студентів, практиків, які досліджують проблеми управління соціально-економічними системами різних рівнів.

УДК 338.24 : 330.342 (063)

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

ISBN 978-617-8438-05-0

© Луцький національний технічний університет, 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ №1

СТРУКТУРНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПРИКОРДОННЯ

Magdalena Mischczuk, Andrzej Mischczuk

W POSZUKIWANIU OPTYMALNEJ WIELKOŚCI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OBSZARÓW PRZYGRANICZNYCH (NA PRZYKŁADZIE WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO) 16

Гордійчук А.І.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПРИКОРДОННЯ..... 20

Гордійчук Ю.Р.

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ГМІН І ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД НА ТЕРИТОРІЇ РЕГІОНІВ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПРИКОРДОННЯ 21

Дубінчин В. В.

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОСТІ В ЗАХІДНИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ У КОНТЕКСТІ ВІЙНИ 23

Зубехіна Т., Владислав Р.

КУЛЬТУРНИЙ ТУРИЗМ НА ВОЛИНІ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 25

Косінський П.М.

НАПРЯМИ «ЗЕЛЕНОЇ» ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПРИКОРДОННЯ 26

Лучечко Ю.М.

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ 28

Пугач С. О.

ЗСУВ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ НА ЗАХІД: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ..... 30

Рибак С. В.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ..... 32

Рудь Надія

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ РЕГІОНУ 34

Хілуха О. А.

ІНДЕКС ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ЦИФРОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ 37

Шубала І.В.

ПЕРСПЕКТИВИ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ПОЛЬСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ПРИКОРДОННИХ РЕГІОНІВ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ 39

Шубалий О.М.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ СТРУКТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПРИКОРДОННЯ..... 41

СЕКЦІЯ №2

УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ, ГАЛУЗЯМИ ТА ГОСПОДАРСЬКИМИ КОМПЛЕКСАМИ

Klymenko Kateryna, Ukhnał Nataliia

CRITICAL RAW MINERALS: A STRATEGIC RESOURCE FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UKRAINE 44

Robertas Kersys, Tetiana Kobieliava FEATURES OF SEGMENTATION OF THE TRANSPORT SERVICES MARKET	46
Багаліка Тарас Олексійович ПЕРЕВАГИ КООПЕРАЦІЇ ЯК ФОРМИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗАХИСТУ	49
Баштан А. Д., Литвин О. В. СИСТЕМА НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	50
Богдан Н.М., Ясинська А.О. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНОЮ ІНДУСТРІЄЮ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ ТА В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	52
Булік Р.В. НАПРЯМИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ВЕЛИКОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	55
Васьків С.Ф. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	56
Голубенко В.І. РОЗВИТОК ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	57
Гонта С.А., Лук'янова В.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СЕКТОРУ ПОЛІГРАФІЇ В УКРАЇНІ	59
Зінченко О. А., Стасюк Ю.М. ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ СТРАТЕГЕМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	62
Клімов М.В., Ткачова Н.П. МАРКЕТИНГОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОСУВАННЯ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ	66
Кнейслер Е.Г. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	68
Копиця А.О., Лепський Р.С., Кобелева Т.О. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ КОМПЛІАЄНС-БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	70
Крупський О. П., Стасюк Ю.М. ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ БІОТЕХНОЛОГІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА У СВІТІ	72
Лазаренко В.І. УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ УКРАЇНИ З ТОЧКИ ЗОРУ ПОВЕДІНКОВОГО ПІДХОДУ	75
Лисенко А.М., Ткачов М.М. ВИКЛЮЧНІ І НЕВИКЛЮЧНІ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	76
Лук'янова В.В., Горovenko Г.О., Горovenko О.О. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПРОЦЕС: КОЛАБОРАЦІЯ СУБ'ЄКТА І ОБ'ЄКТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	78
Максим'як С. В. СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ АКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ	80
Маркус В. В. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ НАПОВНЕННЯ БЮДЖЕТІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЗА РАХУНОК НЕПОДАТКОВИХ ДОХОДІВ	82
Порфіренко В. І., Михальський Є.В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ СПЕЦАВТОТЕХНІКИ В СВІТІ ТА УКРАЇНІ.....	86
Мосійчук І.В. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БУДВНИЦТВА В ПЕРІОД ВІЙНИ.....	88

Багаліка Т. О.,

здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії;
науковий керівник: Томілін О.О., д.е.н., професор,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет, Полтава, Україна

ПЕРЕВАГИ КООПЕРАЦІЇ ЯК ФОРМИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗАХИСТУ

Відомим фактом є те, що кооперація є добровільним об'єднанням власності та праці для досягнення спільних цілей у різних сферах господарської діяльності. За своїм соціально-економічним змістом кооператив за капіталістичного способу виробництва є перехідною формою власності, в якій поєднуються елементи капіталістичної та соціалістичної власності.

Кооператив виконує такі важливі соціальні функції, як: ліквідація соціальної ізоляції її учасників (об'єднання людей, а не капіталу); активізує принцип «один за всіх і всі за одного» (спільна відповідальність, допомога один одному через взаємну вигоду) [1, С.309]. Одна з соціально-економічних проблем, яка потребує детального вивчення і значних зусиль – це кооперація в аграрному секторі економіки. Розкриття терміна «кооперація» вимагає ширшого визначення, адже пов'язувати цей процес лише з організаційною структурою чи процесом об'єднання ресурсів і людей неправильно. Окремі науковці-дослідники визначають кооператив як заклад, заснований на засадах рівності його членів, створений для удосконалення ведення господарства останніх.

Кооперація має брати участь у великомасштабному бізнесі, використовувати професійних управлінців, розподіляти ризик, контролювати маркетингові канали розподілу продукції і матеріально-технічного постачання. Кооперація має впливати на цінову політику шляхом формування великих партій продукції із застосуванням сучасних маркетингових методів та інноваційних технологій, бути рівноправними партнерами у конкурентному ринковому середовищі. Кооперація покликана надавати можливість товаровиробникам отримувати прибутки не лише безпосередньо від сільськогосподарського виробництва, але й від подальших стадій руху виробленої ними продукції.

Узагальнюючи погляди вчених, ми дійшли до висновку, що «кооперація» криється у формі господарської співпраці добровільного об'єднання членів кооперативу, які задіяні безпосередньо в формуванні агропромислового виробництва.

На наш погляд, поняття «кооперація» слід розглядати у двох площинах: як організаційно-інституційну структуру; враховувати економічну користь від процесу кооперації отримуючи прибуток, або зменшення питомих витрат. При цьому забезпечуючи захист різноманітних інтересів членів кооперативу. Кооператив слід трактувати як суб'єкт економічних відносин, що шляхом об'єднання фінансових ресурсів пайовиків забезпечує доступ до цих фінансових ресурсів тим членам, які мають в цьому найбільшу потребу.

Отже, кооперація – це кооперативне об'єднання, яке спрямовує свою діяльність, тобто для надання комплексу послуг, пов'язаних з виробництвом, переробкою, збутом та доставкою до споживача готової продукції. Саме це об'єднує товаровиробників у їх ринковій діяльності на основі добровільного залучення до процесів вертикальної інтеграції на засадах взаємодопомоги та економічного співробітництва.

Якщо кооператив регіонально розташовано у сільській місцевості, то він має обслуговувати потреби сільського населення, і це є головні ознаки, які визначають належність кооперативу до сільськогосподарського спрямування.

На думку В.Ткачук та ін. [2, С.9] вважають, що подальший розвиток кооперації надасть можливість малим та середнім сільськогосподарським товаровиробникам підвищити рівень організації праці на фермерських господарствах, отримати маркетингову підтримку та працювати на експорт без посередників.

Основними напрямками вдосконалення розвитку аграрного сектору економіки є:

- формування ефективного конкурентного середовища;
- розробка та впровадження систем інформаційного забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств;
- підготовку кваліфікованих кадрів для сільського господарства;
- підтримку інноваційної діяльності;
- збереження і розширене відтворення природних ресурсів сільського господарства.

Таким чином, кооперація формується шляхом добровільного об'єднання фізичних та юридичних осіб виробників сільськогосподарської продукції для організації обслуговування, яке спрямоване на зменшення витрат та збільшення доходів членів кооперативу під час провадження ними сільськогосподарської діяльності. Основними перевагами кооперації як форми економічного захисту сільськогосподарських товаровиробників є те, що кожен член кооперативу може самостійно вести своє господарство і через кооперативну діяльність із залученням інноваційних технологій виконувати ті види робіт, які будуть мати більш ефективні результати при роботі спільно з іншими членами, ніж окремо.

Інноваційні технології мають бути пов'язані з інноваційними центрами, діяльність яких має бути спрямована на сприяння створенню, зростанню та розвитку підприємств, а також на розвиток інноваційної діяльності в регіоні, співробітництво та кооперацію між дослідниками та промисловістю, надання послуг наукомістким підприємствам у сфері інформаційного забезпечення, підготовки та навчання персоналу, прискорення реального розвитку [3, С.170].

Подальшими науковими дослідженнями мають бути зосереджені на впливі інноваційних технологій на ефективність сільськогосподарських кооперативних формувань та обслуговуючих кооперативах, включаючи цифрові платформи з автоматизацію сучасних інноваційно-технологічних процесів.

1. Міракін, В. Ефективність функціонування кооперації, критерії та показники її оцінки. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2024. № 5. С. 307-313.

2. Ткачук, В., & Мосійчук, Н. Перспективи розвитку кооперації в аграрному секторі економіки. *Сталий розвиток економіки*. 2019. (2 (43), 5-11. URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/24> (дата звернення – 19.11.2024).

3. Томілін, О., Дорогань-Писаренко, Л., & Аранчій, Д. Сучасні технології фінансового менеджменту: навч. посіб. Полтава: ПДАУ, 2023. 218 с. URL: <https://lib.pdaa.edu.ua/node/84224> (дата звернення – 19.11.2024)

Баштан А. Д.

здобувач вищої освіти

Науковий керівник:

Литвин О. В.

доктор філософії, старший викладач

кафедри технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

м. Умань, Україна

СИСТЕМА НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Публічне управління соціальною сферою залежать від стабільності суспільних інститутів, напрямів розвитку людини, взаємодії та чіткого розподілу повноважень гілок влади та їх взаємовідносин і має безпосередній вплив на рівень та якість життя місцевого населення. Важливою складовою формування і впровадження державної політики розвитку на загальнонаціональному рівні є суспільні відносини. Зміни у концепціях соціального розвитку в країні в напрямку людиноцентричної спрямованості чітко проявляється у підвищенні добробуту громадян.